

Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

Heuvelrug, Gooi, Vechtstreek, Eemland, Kromme Rijnstreek

[website](#)

[E-mail](#)

Geo-Nieuwsbrief-27, februari 2022

Van de voorzitter

De nieuwe coalitie maakt een veelbetekenende stap met het verhogen van de klimaatambities, maar het Planbureau voor de Leefomgeving waarschuwt dat de doelen voor 2030 mogelijk niet worden gehaald. De zorgen over de waterhuishouding, het nog steeds te lage grondwaterpeil en de rol die het water zou moeten spelen in de ruimtelijke ordening zijn nog niet voorbij. En daar komt bij dat gebleken is dat de waterkwaliteit in Nederland al jaren verder aan het verslechteren is. 3-dubbele uitdagingen dus. Het Geopark draagt graag bij aan de bewustwording en het oplossen van de genoemde uitdagingen.

In opdracht van de waterschappen en de provincies hebben verschillende kennisinstellingen (KnowH2O, KWR, Deltares, Wageningen Universiteit, FWE en HSS) onderzoek gedaan naar de droogtesituatie op de hoge zandgronden. De conclusie: in de strijd tegen droogte zijn structurele maatregelen nodig in de inrichting van het watersysteem en het landelijk gebied én in het watergebruik. De grondwaterstanden in het zandgebied moeten structureel hoger worden dan nu. Er zal meer moeten worden ingezet op het verminderen van het watergebruik door burgers, industrie en landbouw. En grondwateronttrekkingen moeten worden beperkt of gepaard gaan met een grotere grondwateraanvulling. Met de waterschappen en provincies pleiten wij voor een sturende rol van water in de ruimtelijke inrichting. Er zal meer en beter samengewerkt moeten worden met als doel een klimaatbestendig, waterveilig, biodivers en duurzaam gebied. Dijkgraaf Jeroen Haan: 'Het klimaat verandert en waterschappen kunnen niet meer alleen de gevolgen van klimaatverandering oplossen. Daarom is samenwerking belangrijk. Met de gehele watersector, medeoverheden en inwoners. We moeten nadenken over een waterbewuste en klimaatbestendige inrichting van ons land en ook écht actie ondernemen'.

De stad Utrecht is begonnen met de viering van 2022, het jaar waarin Utrecht 900 jaar geleden stadsrechten kreeg. Dat heeft veel te maken met de afdamming van de Kromme Rijn in Wijk bij Duurstede in hetzelfde jaar. 900 jaar waterbeheer is ook de reden dat Partner Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden dit jaar feest viert. Met activiteiten op verschillende locaties in het Stichtse gebied zal worden stilgestaan bij de belangrijke plek van water in ons leven, in verleden, heden en toekomst. Er komt een online festival en subsidie voor activiteiten en projecten die bijdragen aan duurzaam waterbeheer of het vergroten van het waterbewustzijn. Met berichten, foto's, filmpjes en podcasts dragen ambassadeurs bij aan het zichtbaar maken van de campagne Waterbewust leven maakt het verschil! Zie verder hdsr.nl/actueel/900-jaar-waterbeheer/.

We zijn uiteraard blij met weer 2 nieuwe Partners. [Stichting Behoud het Weteringgebied](#) en de [Stichting Wegh der Weegen](#). En we melden ook weer een nieuwe Geopark-excursie. In memoriam staan we stil bij het overlijden van Henk Visscher. Voor de aanpassing van de regels over bescherming van aardkundige waarden in provincie Noord Holland uitleg hierover van Martin Vos, lid van onze Maatschappelijke Adviesraad. Onze webmaster en redacteur geeft nadere informatie over toegankelijkheid van de website én geosites versus geo-hotspots.

En de verkiezing van het allermooiste kasteel van Nederland. Misschien 1 van de 7 kastelen in het Geopark?

Last but not least wachten we met spanning af wat de provincies Noord-Holland en Utrecht gaan besluiten over hoe zij ons burgerinitiatief verder gaan steunen. Na het vertrek van gedeputeerde Hanke Bruins Slot, provincie Utrecht, verwelkomen we Mirjam Sterk als de nieuwe gedeputeerde met het Geopark in haar portefeuille. We hopen uiteraard de ingeslagen weg snel voort te kunnen zetten en zien uit naar het besluit dat de provincies daar in dit 1e kwartaal van 2022 over gaan nemen.

Hartelijke groeten,
Marc Hofstra

Ons burgerinitiatief heeft geen vaste inkomsten, **elke bijdrage helpt en is zeer welkom** op **NL62 RABO 0322 0867 60**, t.n.v. **Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht**, officieel erkend als ANBI. **Helpt u mee anderen te attenderen op de mogelijkheid zich [in te schrijven voor deze Nieuwsbrief?](#)**

In Memoriam

Afgelopen maand bereikte ons het droevige bericht dat Henk Visscher is overleden.

Henk was fysisch geograaf en landschapskundige en stond aan de basis van het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht. Hij heeft een groot deel van zijn werkzame leven besteed aan het nauwkeurig in kaart brengen, beschrijven en bewaren van bijzondere landschappen en aardkundige waarden in de Benelux. Op basis daarvan schreef hij in 2010 onder meer het artikel "*De Utrechtse Heuvelrug, binnenkort een Geopark?*" Dat leidde tot ideeën om te onderzoeken of en zo ja hoe we voor midden Nederland de Unesco-kwalificatie Geopark zouden kunnen verkrijgen. Met alle door Henk gerealiseerde documentatie werd een stevig fundament gelegd onder de ambities voor het Geopark.

We wensen de naasten van Henk veel sterkte toe met de verwerking van dit verlies.
Bestuur en vrijwilligers Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

Nog meer Nieuwe Partners

De onderstaande organisaties hebben onlangs een Partner- of Steunverklaring ondertekend en geven daarmee aan dat zij achter het burgerinitiatief Geopark Heuvelrug staan en dat waar mogelijk zullen ondersteunen:

Stichting Wegh der Weegen

De huidige N237 tussen Amersfoort en Utrecht is halverwege de 17e eeuw aangelegd volgens een ontwerp van de Amersfoortse bouwmeester Jacob van Campen. De weg werd indertijd omschreven als 'de Wegh der Weegen'. De Stichting Wegh der Weegen is opgericht op 21 januari 2013. Doelstelling van de stichting is 'het (doen)

vergroten van de bekendheid en de beleving van de cultuurhistorische aspecten en andere waarden van de 'Wegh der Weegen'.

Stichting Behoud het Weteringgebied

De Stichting Behoud het Weteringgebied heeft als doel het leef- en woongebied in de Langbroekerwetering te beschermen en behouden. Dit doet zij door, i.s.m. met deskundigen, een visieplan te ontwikkelen waarmee bewoners en belanghebbenden op de lange termijn dit unieke stuk van Nederland kunnen beschermen.

Beleid Noord-Holland t.a.v. aardkundige waarden

Ooit zijn er in Noord-Holland 80 aardkundig waardevolle gebieden aangewezen. Zestien daarvan kregen het predicaat 'aardkundig monument'. Onder de oude situatie schreef de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) voor dat gemeenten die een aardkundig waardevol gebied – 'gewoon' of monument – binnen de grenzen hadden in hun bestemmingsplannen moesten opnemen hoe ze de bescherming van die gebieden regelden. De 16 monumenten werden daarnaast ook nog eens – en veel strenger – beschermd via de Provinciale Milieuverordening (PMV). Met de komst van de provinciale Omgevingsverordening (OV NH2020) in november 2020 is het regime 'Aardkundige Monumenten' opgeheven. Voor een uitgebreide beschrijving, [zie verder...](#)

Geo-excursie Maarn

Wilt u meer weten over het ontstaan en de historie van Maarn? Meld u dan aan en trek op zondag 13 februari uw wandelschoenen aan. Partner Maarn Maarsbergen Natuurlijk organiseert een mooie afwisselde wandeling waarbij u een goed beeld krijgt van hoe Maarn gevormd is door de eeuwen heen en wat u nu nog duidelijk in het landschap kunt zien. De (IVN) gidsen uit Maarn Maarsbergen gaan graag met u op stap vanuit het oude centrum van Maarn over de Koeheuvels naar de oude eng en meent. U bent van harte welkom op zondag 13 februari. De starttijd kiest u zelf: om 13.30 of 14.00 uur. De duur van de excursie is 2 uur. Aanmelden bij excursies@mmnatuurlijk.nl. Geef aan of u wilt starten om 13.30 of 14.00 uur. Aanmelden tot uiterlijk zondag 13 febr. 12.00 uur.

'WATERBEWUST LEVEN MAAKT HET VERSCHIL'

900 jaar Waterbeheer door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

In 1122 damden de toenmalige bewoners van Dorestad (nu Wijk bij Duurstede) de Kromme Rijn af. Deze gebeurtenis wordt gezien als het begin van het waterbeheer in het gebied van De Stichtse Rijnlanden. In 2022 vieren we daarom 900 jaar Waterbeheer en dat doen we met een inspirerend programma. Waterbewust leven maakt het verschil! [zie verder ...](#)

Ons burgerinitiatief heeft geen vaste inkomsten, **elke bijdrage helpt en is zeer welkom** op **NL62 RABO 0322 0867 60**, t.n.v. **Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht**, officieel erkend als ANBI. **Helpt u mee anderen te attenderen op de mogelijkheid zich [in te schrijven voor deze Nieuwsbrief?](#)**

Toegankelijkheid website

Ons Geopark is mede gelegen tussen grote, internationaal geïntereerde steden als Amsterdam en Utrecht. Een reden te meer om te streven naar ook een internationale uitstraling.

Dit betekent dat de website te lezen moet zijn in vele talen, ook voor expats is het aantrekkelijk kennis te nemen van hun al of niet tijdelijke leefomgeving.

Alle ca. 275 webpages hebben daartoe de mogelijkheid te kiezen uit momenteel zo'n 10 talen:

Daarnaast is het mogelijk om in de Nederlandse variant de tekst te laten voorlezen.

Geosites en Geo-hotspots

De ruggegraat en het bestaansrecht van een geopark worden gevormd door vooral de aandacht voor de **ondergrond** van het gebied. Deze tak van wetenschap wordt aardkunde of geologie genoemd en richt zich op aardlagen op verschillende diepten. In opdracht van de overheid ontwikkelt en beheert TNO een [Digitaal Geologisch Model: DGM](#) dat gaat tot een diepte van ongeveer 500 m.

Terwijl de bovengrond zich o.a. toont in de vorm van natuur en cultuur, is zichtbaarheid van de ondergrond niet altijd voor de hand liggend. Opgravingen en bouwputten zijn dikwijls dankbare voorbeelden zoals:

bron: [Gooi en Eemlander en Museum Soest](#)

Plaatsen waarbij van deze ondergrond iets te zien is als er ook de juiste toelichting bij wordt gegeven noemen wij Geo-hotspots, als dit verhaal opmerkelijk is en wetenschappelijke waarde heeft noemen wij zo'n plek een Geosite. Soms wordt een locatie opmerkelijk door de combinatie van een aantal hotspots.

Momenteel omvat het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht zo'n . . .

- 41 Geosites
- 119 Geo-hotspots
- waarvan 81 hotspots van het type Geopad, d.w.z. met uitgebreide toelichting én wandelroute
- en daarnaast nog uit andere bron 21 Geo-wandel- en 20 Geo-fietstochten

Je hoeft ze niet allemaal te bewandelen of fietsen om een Aardkundig Ingewijde te worden, zie eens wat je aanspreekt, maak een keuze en trek er op uit.

Neem een veelzeggende foto en stuur hem naar ons, en onze dank is groot.

Ons burgerinitiatief heeft geen vaste inkomsten, **elke bijdrage helpt en is zeer welkom** op **NL62 RABO 0322 0867 60**, t.n.v. **Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht**, officieel erkend als ANBI [Helpt u mee anderen te attenderen op de mogelijkheid zich in te schrijven voor deze Nieuwsbrief?](#)

Wat is het allermooiste kasteel van Nederland? 1 van de 7 kastelen in het Geopark?

Doe mee en stem!

Stoere gebouwen zijn het, kastelen. Met dikke muren, kloeke torens en kantelen rijzen ze op uit het landschap, vaak omringd door luisterrijke tuinen en parken met bijzondere bouwsels zoals een ijskelder, duiventoren, schelpengrot of doolhof. De ophaalbrug over de slotgracht is de poort naar de mooiste verhalen over excentrieke bewoners, gloriejeden en verval. Nederland telt nog ongeveer 550 kastelen en meer dan 50 daarvan zijn open ter bezichtiging. Wat vind jij het allermooiste kasteel van Nederland? Doe mee en stem!

Kastelen zijn versterkte bouwwerken die in de middeleeuwen werden gebouwd. Verdedigingswerken waar de adellijke bewoners zich veilig terug konden trekken in tijden van nood. Na de middeleeuwen (en de opkomst van het buskruit) werden veel kastelen verbouwd tot buitenplaats omdat de verdedigingsfunctie was verdwenen. De buitenplaatsen die in Utrecht, Holland en Zeeland het landschap sieren (bijvoorbeeld langs de Vecht of de Utrechtse Heuvelrug) hebben een andere ontstaansgeschiedenis. Rijke burgers die in de 17de en 18de eeuw de stad wilden ontvluchten, bouwden er hun buitenhuizen. Hoewel ze lijken op kastelen, hadden ze geen enkele verdedigingsfunctie. Deze buitenplaatsen doen, hoe mooi ook, niet mee aan de verkiezing van het allermooiste kasteel van Nederland.

De kastelen die voldoen aan deze criteria doen mee aan de verkiezing:

Van middeleeuwse oorsprong

Met (gedeeltelijk) zichtbare slotgracht, ophaalbrug, torens en versterkte muren

Gedoopt tot rijksmonument

(Regelmatig) geopend voor bezoek (niet alleen de tuinen)

In samenwerking met de Nederlandse Kastelenstichting en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft de ANWB vijftig kastelen geselecteerd die aan alle criteria voldoen. Dat het er vijftig zijn geworden, heeft vooral te maken met toegankelijkheid. De kastelen moeten makkelijk toegankelijk zijn voor dagjesmensen. In het Geopark vind je 7 van de genomineerde kastelen. In Utrecht: Kasteel Amerongen (Amerongen), Huis Doorn (Doorn), Kasteel Loenersloot (Loenersloot), Kasteel Duurstede (Wijk bij Duurstede), Slot Zeist (Zeist), Slot Zuylen (Oud-Zuylen) en in Noord-Holland: Muiderslot (Muiden),

Amerongen

Doorn

Loenersloot

Wijk bij Duurstede

Oud-Zuylen

Zeist

Stem nu / Breng je stem uit, klik op de knop

Op het stemformulier vind je alle vijftig deelnemende kastelen. Tot en met 6 maart kun je stemmen door te klikken op het kasteel van jouw voorkeur.

Muiden

Ons burgerinitiatief heeft geen vaste inkomsten, **elke bijdrage helpt en is zeer welkom** op **NL62 RABO 0322 0867 60**, t.n.v. **Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht**, officieel erkend als ANBI. Helpt u mee anderen te attenderen op de mogelijkheid zich [in te schrijven voor deze Nieuwsbrief?](#)